

Vedlegg til løpenr. 91644/2012, saksnr. 2012/5404

Klassering: F00

Gradering:

Dato: 18.07.2012

Høringsuttalelse fra Fredrikstad kommune. Høring: NOU 2011:17 Når sant skal sies om pårørendeomsorg - Fra usynlig til verdsatt og inkludert.

Vedtatt i Bystyret 21.6.2012 sak 76

Det vises til høringsbrev mottatt fra Helse- og omsorgsdepartementet i samarbeid med Arbeidsdepartementet, med høringsfrist 15. august 2012.

I høringsuttalelsen Fredrikstad kommune forslag om ny og forsterket omsorgsstønning og ny ordning for pårørendestøtte, da disse ordningene vil bli et kommunalt ansvar. De alternative modellene som utvalget ikke går inn for kommenteres ikke.

Økonomi

Økt etterspørsel etter kommunale omsorgstjenester

I utredningen blir det beskrevet at den kommunale omsorgsstønningen må styrkes tilsvarende dagens hjelpestønning. Spørsmålet er om denne økonomiske styrkingen vil dekke behovet for økt etterspørsel av kommunale omsorgstjenester. ***I den anledning viser Fredrikstad kommune til den utredningen PWC har gjort for KS for å beregne kostnadene for kommunene ved en slik omlegging utvalget foreslår. Utredningen viser at om det mellomste anslaget legges til grunn, vil merkostnadene for kommunene beløpe seg til 570 millioner kroner.***

Hjelpestønningen foreslås avvirket, samtidig som en ny omsorgsstønning innføres med en sterkere prioritering av de som har en alvorlig varig sykdom. Tap av stønning, fordi brukernes tjenestebehov blir liggende under innslagspunktet for tildeling av omsorgstilskudd, vil kunne øke etterspørsel etter kommunale omsorgstjenester.

Tabell under viser pr. d.d. hjelpestønning tildelt barn under 18 år, fordelt på satser (pleiebehov):

Sats 1 2 3 4 Totalt

Antall med hjelpestønning/forsterket hjelpestønning

Den største andelen har de laveste satsene (1 eller 2) og utgjør samlet sett 76 prosent av mottakerne.

Hvordan disse fordeler seg i forhold til innslagspunktet for omsorgsstønning vet vi ikke, men faller de under innslagspunktet vil det kunne gi økt etterspørsel etter andre kommunale tjenester med en langt høyere kostnad. Pårørendes omsorgsinnsats er en viktig ressurs for kommunen.

Fredrikstad kommune er bekymret for at en ny ordning **vil** medføre økning av kommunens utgifter til omsorgstjenester. **Dette til tross** av utredningens fokusering på de gunstige effektene på sikt, som muligheten for den enkelte bruker til å bo lenger hjemme, redusert behov for sykehjemsplasser og ivaretagelse av pårørendes helse.

Økt behov for saksbehandlingskapasitet i kommunen

Økt ressursbehov knyttet til avvikling av hjelpestønad blir spesielt omtalt i høringsdokumentet.

Fredrikstad kommune **vil peke** på at dette også vil gjelde kommunene ved innføring av foreslått ny omsorgsstønad, spesielt i en overgangsfase, men også ved ordinær drift. I en overgangsfase vil det dreie seg om saksbehandling av eksisterende omsorgslønnsvedtak opp mot ny omsorgsstønad, med de krav som følger med timeberegning av tjenestebehov, prioritering, avklaring av stønadssats, vurdering/samordning av omsorgsstønad og kommunale tjenester samt inngåelse av en pårørendekontrakt med de krav som er knyttet til den. For å antyde omfanget så hadde Fredrikstad kommune ved årsskiftet 2011/2012 registrert 267 pårørende som mottok omsorgslønn (Kostra). Av dem var 155 vedtak knyttet til omsorg for barn under 18 år. De barna som har en alvorlig varig lidelse og har pårørende med omsorgslønn vil kunne omfattes av ny pleiepengeordning. De som faller utenfor må eventuelt saksbehandles i forhold til ny omsorgsstønad.

Det er behov for ekstra tilførsel av økonomiske midler til kommunene i en overgangsperiode, til planlegging, saksbehandling, utarbeidelse av opplæringspakker og andre kvalitetssikringstiltak.

Fordeling

Prioritering av målgrupper hvor det oppfattes å være størst behov

Innslagspunktet for laveste sats for omsorgstilskudd er foreslått til et tjenestebehov på mer enn 10 timer per uke. Utvalget burde ha sett nærmere på hvor mange som da vil falle utenfor ordningen og vurdert hvilke konsekvenser det spesielt vil få for de brukere som ligger oppunder innslagspunktet.

Har de et privat pleieforhold så vil dette **kunne** øke pårørendes **og brukeres** byrde ved at de ikke får noe økonomisk kompensasjon. Alternativt blir brukere henvist til å søke andre kommunale tjenester. Dette **vil kunne bli** en ordning som skaper utfordringer med hensyn til omstilling for brukere og pårørende.

Overgangsordninger bør vurderes

Tydligere saksbehandlingsregler og felles satser styrker rettssikkerheten

Forslag til ny omsorgsstønadsordning sikrer mer likhet i saksbehandling, omfang og stønadsnivå for søkerne. Saksbehandlerne i kommunen påpeker dette som spesielt bra i gjennomgang av høringsdokumentet.

Dagens omsorgslønnsordning har flere svakheter som beskrevet i Helsetilsynets rapport i 2009 om omsorgslønn. Den viste til store variasjoner i praktisering, omfang, kriterier for tildeling, antall timer som tildeles og avlønning. Fylkesmannen rapporterer, som vist i utredningen, at vedtak om omsorgslønn er klart den største gruppa av klagesaker gjennom flere år.

Fredrikstad kommune forutsetter at de reelle konsekvensene av utvalgets anbefalinger følges opp før man går videre med anbefalingene til utvalget. Dette gjelder selvsagt de økonomiske konsekvensene for kommunene, men også for de som i dag mottar hjelpestønad.